

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روان‌شناسی رشد

نیمرخ رشد از بارداری تا نوجوانی

نویسندگان:

ایلین آلن و لاین ماروتز (دانشگاه کانزاس)

مترجمان:

دکتر اسماعیل سعدی پور (بیابانگرد)

عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

فاطمه رسولی - هدی السادات احمدی

کارشناسان ارشد روان‌شناسی

نشر دیدار

سرشناسه	: آلن، ایلین، ۱۹۱۸ - م.
عنوان و پدیدآور	: روان‌شناسی رشد: نیمرخ رشد از بارداری تا نوجوانی / نویسندگان: ایلین آلن، لاین ماروتز؛ مترجمان: اسماعیل سعیدی پور (بیابانگرد)، فاطمه رسولی، هدی السادات احمدی.
مشخصات نشر	: تهران: دیدار، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۷۶ ص.: مصور.
شابک	: 978-600-104-000-9
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا	
یادداشت	: عنوان اصلی: Developmental profiles: pre-birth through twelve, 5 th Ed. C2008.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۷۱-۲۷۶.
عنوان دیگر	: نیمرخ رشد از بارداری تا نوجوانی.
موضوع	: کودکان - رشد
شناسه افزوده	: ماروتز، لین
شناسه افزوده	: Marotz, Lynn R.
شناسه افزوده	: بیابانگرد، اسماعیل، ۱۳۴۶ - ، مترجم.
شناسه افزوده	: رسولی، فاطمه، ۱۳۶۱ -
شناسه افزوده	: احمدی، هدی السادات، ۱۳۶۴ -
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۸ RJ۱۳۱/۷۹
رده‌بندی دیویی	: ۶۱۸/۹۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۷۶۲۰۵۴

نشر دیدار

تهران، صندوق پستی ۳۴۳-۱۳۱۴۵
www.didarbook.com
info@didavarbook.com

a

روان‌شناسی رشد

نیمرخ رشد از بارداری تا نوجوانی

ویراست پنجم ۲۰۰۸

نویسندگان:

ایلین آلن و لاین ماروتز (دانشگاه کانزاس)

مترجمان:

دکتر اسماعیل سعیدی پور (بیابانگرد)
 فاطمه رسولی - هدی السادات احمدی

صفحه‌آرایی: علم روز

چاپ نیل، صحافی دیدآور

چاپ اول، ۱۳۸۸

تیراژ: ۱۶۰۰ نسخه

حق هرگونه چاپ و انتشار محفوظ است.

مرکز بخش: بخش کتاب دیدآور

خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نرسیده به لبافی‌نژاد، کوچه بنفشه، پلاک ۲، واحد ۴

تلفن: ۶۶۹۶۱۶۲۲-۶۶۹۶۱۶۴۱ / تلفکس ۶۶۴۱۴۴۷۸

قیمت: ۵۴۰۰۰ ریال

فهرست مختصر

۱۹	فصل اول: مفاهیم بنیادی در رشد کودک
۴۱	فصل دوم: رشد و نمو
۵۹	فصل سوم: رشد قبل از تولد
۸۱	فصل چهارم: نوباوگی
۱۳۳	فصل پنجم: نوپایی
۱۶۵	فصل ششم: اوایل کودکی : سه، چهار و پنج سالگی
۲۰۵	فصل هفتم: اواسط کودکی : شش، هفت و هشت سالگی
۲۴۵	فصل هشتم: اواخر کودکی : نه، ده، یازده و دوازده سالگی
۲۷۱	منابعی برای مطالعه بیشتر

فهرست تفصیلی

۱۹-۳۹	فصل اول: مفاهیم بنیادی در رشد کودک
۱۹	اهداف
۲۰	با جمال کودک چهارساله آشنا شوید
۲۲	نیازهای ضروری
۲۳	نیازهای جسمانی
۲۴	نیازهای روان‌شناختی
۲۴	نیازهای یادگیری
۲۷	نیاز به احترام و عزت نفس
۲۷	رشد بهنجار یا نوعی
۲۹	نقاط عطف در رشد
۳۰	توالی رشد
۳۱	انتظارات متناسب با سن یا هنجارها
۳۲	سازمان و سازمان مجدد
۳۳	وابستگی حیطه‌های رشد به یکدیگر
۳۴	تفاوت‌های فردی
۳۶	الگوهای تبادلی رشد
۳۶	رشد نابهنجار
۳۷	خلاصه‌ی فصل
۳۸	دانش خود را به کار گیرید
۳۸	الف) آنچه را که آموخته‌اید بیازمائید
۳۹	ب) سؤالاتی برای مرور کردن

۴۱-۵۸	فصل دوم: رشد و نمو
۴۱	اهداف
۴۲	با ایمان و الهه آشنا شوید
۴۲	مفاهیم و الگوهای بنیادی
۴۶	حوزه‌های رشد
۵۵	گروه‌های سنی
۵۶	خلاصه‌ی فصل
۵۷	دانش خود را به کار گیرید
۵۷	آنچه را که آموخته‌اید بیازمائید
۵۷	سؤالاتی برای مرور کردن
۵۹-۷۹	فصل سوم: رشد قبل از تولد
۵۹	اهداف
۶۰	با ساناز و بابک آشنا شوید
۶۱	فرایند رشد
۶۵	ارتقای رشد بهینه جنین
۶۶	مراقبت پیش از تولد
۶۷	تغذیه
۶۹	وزن
۶۹	استراحت و استرس
۷۰	سن و بهداشت عمومی
۷۱	عوامل تهدیدکننده رشد بهینه‌ی جنین
۷۳	الکل
۷۴	سیگار کشیدن
۷۴	داروها و مواد شیمیایی
۷۵	عفونت‌های مادر
۷۶	زایمان و دوران بعد از بارداری
۷۸	خلاصه فصل
۷۸	دانش خود را به کار گیرید
۷۸	الف) آنچه را که آموخته‌اید بیازمائید
۷۹	ب) سؤالاتی برای مرور کردن
۸۱-۱۳۱	فصل چهارم: نوباوگی

اهداف.....	۸۱
با پویا آشنا شوید.....	۸۲
نوزادی (تولد تا یک ماهگی).....	۸۲
نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو.....	۸۳
رشد و ویژگی‌های جسمانی.....	۸۳
رشد حرکتی.....	۸۵
رشد ادراکی - شناختی.....	۸۸
رشد زبان و گفتار.....	۸۹
رشد فردی - اجتماعی.....	۸۹
فعالیت‌ها و امور روزمره.....	۹۰
تولد تا یک ماهگی.....	۹۰
فعالیت‌های آموزشی.....	۹۲
هشدارهای مربوط به رشد.....	۹۳
توجه به نکات ایمنی.....	۹۴
نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو.....	۹۶
رشد و ویژگی‌های جسمانی.....	۹۶
رشد حرکتی.....	۹۷
رشد ادراکی - شناختی.....	۹۹
رشد زبان و گفتار.....	۱۰۰
رشد فردی - اجتماعی.....	۱۰۱
فعالیت‌ها و امور روزمره.....	۱۰۳
یک تا چهار ماهگی.....	۱۰۳
فعالیت‌های آموزشی.....	۱۰۴
هشدارهای مربوط به رشد.....	۱۰۵
توجه به نکات ایمنی.....	۱۰۶
چهار تا هشت ماهگی.....	۱۰۶
نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو.....	۱۰۷
رشد و ویژگی‌های جسمانی.....	۱۰۷
رشد حرکتی.....	۱۰۸
رشد ادراکی - شناختی.....	۱۱۱

۱۱۲	رشد زبان و گفتار
۱۱۳	رشد فردی - اجتماعی
۱۱۴	فعالیت‌ها و امور روزمره
۱۱۴	چهار تا هشت ماهگی
۱۱۶	فعالیت‌های آموزشی
۱۱۷	هشدارهای مربوط به رشد
۱۱۷	توجه به نکات ایمنی
۱۱۸	هشت تا دوازده ماهگی
۱۱۹	نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۱۱۹	رشد و ویژگی‌های جسمانی
۱۲۰	رشد حرکتی
۱۲۱	رشد ادراکی - شناختی
۱۲۳	رشد زبان و گفتار
۱۲۳	رشد فردی - اجتماعی
۱۲۵	فعالیت‌ها و امور روزمره
۱۲۵	هشت تا دوازده ماهگی
۱۲۷	فعالیت‌های آموزشی
۱۲۸	هشدارهای مربوط به رشد
۱۲۹	توجه به نکات ایمنی
۱۳۰	خلاصه‌ی فصل
۱۳۱	دانش خود را به کار گیرید
۱۳۱	الف) آنچه را که آموخته‌اید بیازمائید
۱۳۱	ب) سؤالاتی برای مرور کردن
۱۳۳-۱۶۳	فصل پنجم: دوران نوبایی
۱۳۳	اهداف
۱۳۳	با ظاهره و سینا آشنا شوید
۱۳۴	دوازده تا ۲۴ ماهگی
۱۳۵	یک‌سالگی
۱۳۶	نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۱۳۶	رشد و ویژگی‌های جسمانی

فهرست تفصیلی a ۱۱

۱۳۶	رشد حرکتی
۱۳۸	رشد ادراکی - شناختی
۱۴۰	رشد زبان و گفتار
۱۴۱	رشد فردی - اجتماعی
۱۴۳	فعالیت‌ها و امور روزمره
۱۴۳	۱۲ تا ۲۴ ماهگی
۱۴۵	فعالیت‌های آموزشی
۱۴۶	هشدارهای مربوط به رشد
۱۴۷	توجه به نکات ایمنی
۱۴۹	دو سالگی
۱۵۰	نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۱۵۰	رشد و ویژگی‌های جسمانی
۱۵۰	رشد حرکتی
۱۵۱	رشد ادراکی - شناختی
۱۵۳	رشد زبان و گفتار
۱۵۴	رشد فردی - اجتماعی
۱۵۵	فعالیت‌ها و امور روزمره
۱۵۵	دو سالگی
۱۵۹	فعالیت‌های آموزشی
۱۶۰	هشدارهای مربوط به رشد
۱۶۰	توجه به نکات ایمنی
۱۶۱	خلاصه‌ی فصل
۱۶۲	دانش خود را به کار گیرید
۱۶۲	الف) آنچه را که آموخته‌اید بیازمائید
۱۶۳	ب) سؤالاتی برای مرور کردن
۱۶۵-۲۰۲	فصل ششم: اوائل کودکی - سه، چهار و پنج سالگی
۱۶۵	اهداف
۱۶۶	با حمید چهارساله و مادرش آشنا شوید
۱۶۶	سه، چهار و پنج سالگی
۱۶۶	سه سالگی

۱۶۷	نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۱۶۷	رشد و ویژگی‌های جسمانی
۱۶۸	رشد حرکتی
۱۷۰	رشد ادراکی - شناختی
۱۷۳	رشد زبان و گفتار
۱۷۳	رشد فردی - اجتماعی
۱۷۵	فعالیت‌ها و امور روزمره
۱۷۵	سه سالگی
۱۷۷	فعالیت‌های آموزشی
۱۷۸	هشدارهای مربوط به رشد
۱۷۹	توجه به نکات ایمنی
۱۸۰	چهارسالگی
۱۸۱	نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۱۸۱	رشد و ویژگی‌های جسمانی
۱۸۱	رشد حرکتی
۱۸۳	رشد ادراکی - شناختی
۱۸۴	رشد زبان و گفتار
۱۸۵	رشد فردی - اجتماعی
۱۸۶	فعالیت‌ها و امور روزمره
۱۸۶	چهار سالگی
۱۸۸	فعالیت‌های آموزشی
۱۸۹	هشدارهای مربوط به رشد
۱۹۰	توجه به نکات ایمنی
۱۹۱	پنج سالگی
۱۹۱	نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۱۹۱	رشد و ویژگی‌های جسمانی
۱۹۳	رشد حرکتی
۱۹۳	رشد ادراکی - شناختی
۱۹۵	رشد زبان و گفتار
۱۹۵	رشد فردی - اجتماعی
۱۹۷	فعالیت‌ها و امور روزمره

فهرست تفصیلی a ۱۳

۱۹۷ پنج سالگی
۱۹۸ فعالیت‌های آموزشی
۱۹۸ هشدارهای مربوط به رشد
۲۰۰ توجه به نکات ایمنی
۲۰۱ خلاصه‌ی فصل
۲۰۲ دانش خود را به کار گیرید
۲۰۲ الف) آنچه را که آموخته‌اید بیازمائید
۲۰۲ ب) سؤالاتی برای مرور کردن
۲۰۵-۲۴۳ فصل هفتم: اواسط کودکی - شش، هفت و هشت سالگی
۲۰۵ اهداف
۲۰۶ با سعید و دوستش امیر آشنا شوید
۲۰۷ شش، هفت و هشت سالگی
۲۰۹ شش سالگی
۲۱۰ نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۲۱۰ رشد و ویژگی‌های جسمانی
۲۱۱ رشد حرکتی
۲۱۲ رشد ادراکی - شناختی
۲۱۳ رشد زبان و گفتار
۲۱۴ رشد فردی - اجتماعی
۲۱۶ فعالیت‌ها و امور روزمره
۲۱۶ شش سالگی
۲۱۸ فعالیت‌های آموزشی
۲۱۹ هشدارهای مربوط به رشد
۲۲۰ توجه به نکات ایمنی
۲۲۱ هفت سالگی
۲۲۲ نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۲۲۲ رشد و ویژگی‌های جسمانی
۲۲۳ رشد حرکتی
۲۲۴ رشد ادراکی - شناختی
۲۲۵ رشد زبان و گفتار

۲۲۶	رشد فردی - اجتماعی
۲۲۷	فعالیت‌ها و امور روزمره
۲۲۷	هفت سالگی
۲۳۰	فعالیت‌های آموزشی
۲۳۰	هشدارهای مربوط به رشد
۲۳۱	توجه به نکات ایمنی
۲۳۲	هشت سالگی
۲۳۳	نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۲۳۳	رشد و ویژگی‌های جسمانی
۲۳۴	رشد حرکتی
۲۳۵	رشد ادراکی - شناختی
۲۳۵	رشد زبان و گفتار
۲۳۶	رشد فردی - اجتماعی
۲۳۷	فعالیت‌ها و امور روزمره
۲۳۷	هشت سالگی
۲۳۹	فعالیت‌های آموزشی
۲۴۰	هشدارهای مربوط به رشد
۲۴۱	توجه به نکات ایمنی
۲۴۱	خلاصه‌ی فصل
۲۴۲	دانش خود را به کار گیرید
۲۴۲	الف) آنچه را که آموخته‌اید بیازمائید
۲۴۳	ب) سؤالاتی برای مرور کردن
۲۴۵-۲۶۹	فصل هشتم: اواخر کودکی - نه، ده، یازده و دوازده سالگی
۲۴۵	اهداف
۲۴۵	با حمید و خواهر ناتنی‌اش سارا آشنا شوید
۲۴۶	نه، ده، یازده و دوازده سالگی
۲۴۷	نه و ده سالگی
۲۴۹	نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۲۴۹	رشد و ویژگی‌های جسمانی
۲۴۹	رشد حرکتی

فهرست تفصیلی a ۱۵

۲۵۰	رشد ادراکی - شناختی
۲۵۱	رشد زبان و گفتار
۲۵۲	رشد فردی - اجتماعی
۲۵۴	فعالیت‌ها و امور روزمره
۲۵۴	نه و ده سالگی
۲۵۵	فعالیت‌های آموزشی
۲۵۶	هشدارهای مربوط به رشد
۲۵۷	توجه به نکات ایمنی
۲۵۸	یازده و دوازده سالگی
۲۵۸	نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو
۲۵۸	رشد و ویژگی‌های جسمانی
۲۶۰	رشد حرکتی
۲۶۱	رشد ادراکی - شناختی
۲۶۲	رشد زبان و گفتار
۲۶۳	رشد فردی - اجتماعی
۲۶۴	فعالیت‌ها و امور روزمره
۲۶۴	یازده و دوازده سالگی
۲۶۶	فعالیت‌های آموزشی
۲۶۷	هشدارهای مربوط به رشد
۲۶۸	توجه به نکات ایمنی
۲۶۸	خلاصه‌ی فصل
۲۶۹	دانش خود را به کار گیرید
۲۶۹	الف) آنچه را که آموخته‌اید بیازمائید
۲۶۹	ب) سؤالاتی برای مرور کردن
۲۷۱-۲۷۷	منابعی برای مطالعه بیشتر

مقدمه مترجمان

خوشبختانه در سال‌های اخیر کتاب‌های زیادی در زمینه روان‌شناسی رشد به زبان فارسی ترجمه و تعداد اندکی نیز تألیف شده است. وجه اشتراک اکثر این کتب آن است که در آنها به مباحث نظری و به ویژه نظریه‌های رشد پرداخته شده و کمتر برای عموم مردم قابل استفاده هستند. از مدت‌ها قبل مترجمان به دنبال کتابی بودند که اولاً جنبه کاربردی داشته و در آن کمتر به مباحث نظری پرداخته شده باشد و ثانیاً در عین علمی بودن مطالب برای عموم مردم نیز قابل فهم باشد تا اینکه با ویرایش پنجم کتاب «نیمرخ رشد از بارداری تا نوجوانی» آلن و مارتوز آشنا شدیم که هر دوی این ویژگی را داراست. در این کتاب ضمن بحث مفصلی در مورد رشد و عوامل اثرگذار بر آن و نیز نقش دوران بارداری، ویژگی‌ها و توانایی‌های کودکان در ابعاد جسمانی، حرکتی، ادراکی - شناختی، زبانی، فردی و اجتماعی از بارداری تا آخر دوازده‌سالگی بیان شده است. از ویژگی‌های منحصربه‌فرد این کتاب که مترجمان را علاقه‌مند به ترجمه آن کرد عبارت است از: تأکید بر همه ابعاد رشد، توجه به تأثیر متقابل حوزه‌های مختلف رشد بر هم و تمرکز بر رشد همه جانبه، تأکید بر نقش و تأثیر بازی بر رشد، زبان ساده و استفاده از تصاویر، توجه به تفاوت‌های فردی و جنسی، ارائه مثال‌های واقعی در ابتدای هر فصل، بیان فعالیت‌های آموزشی، هشدارهای مربوط به رشد، نکات ایمنی و نیمرخ‌ها و الگوهای رشد و نمو برای هر سال، وجود اهداف در ابتدای هر فصل و سؤالاتی جهت خودآزمایی و مرور کردن در پایان هر فصل، استفاده از منابع جدید و معتبر و ... مطالعه این کتاب را به کلیه خانواده‌ها، به ویژه پدران و مادران عزیز، معلمان و مراقبان، پرستاران و ماماها، اساتید و دانشجویان و کلیه کسانی که به نوعی با کودکان سروکار دارند توصیه می‌کنیم. مترجمان از ترجمه و مطالعه این کتاب حقیقتاً لذت بردند امیدواریم که خوانندگان گرامی نیز چنین تجربه‌ای را داشته باشند.

در ترجمه این کتاب سعی شده است که در عین وفاداری به متن از روانی، زیبایی و

سادگی نیز برخوردار باشد. در همین راستا کلیه اسامی خارجی به فارسی تغییر یافته است. در عین حال، احتمال لغزش همواره وجود دارد و لذا از خوانندگان عزیز تقاضا می‌شود که به مترجمان منت گذاشته و با بیان اشتباهات و اشکالات از طریق نشانی ناشر موجبات رفع آنها را در چاپ‌های بعدی فراهم آورند. در پایان از مدیریت محترم نشر دیدار و همکار محترم‌شان که با گشاده‌رویی همه درخواست‌های مترجمان را جهت ارتقاء سطح کیفیت چاپ کتاب اجابت نمودند صمیمانه تشکر می‌کنیم. توفیق و سلامتی همگان را از خداوند سبحان مسئلت داریم.

خرداد ۱۳۸۸